

Posudek diplomové práce Barbory Černíkové „Syndrom vyhoření u vysokoškolských pedagogů: mezinárodní srovnávací studie“

Diplomová práce Barbory Černíkové je věnována velmi aktuálnímu a odborně i společensky významnému tématu, syndromu vyhoření u vysokoškolských učitelů. Výzkumná část práce byla realizována u dvou souborů vysokoškolských učitelů: první z nich tvořil soubor učitelů FF UK v Praze, druhý soubor pedagogů FF univerzity v bavorském Regensburgu. Diplomandka využila k realizaci takto náročně pojatého výzkumu svého studijního pobytu v Německu v rámci programu mezinárodní výměny studentů Erasmus.

Posuzovaná diplomová práce je vnitřně členěna na teoretickou a empirickou část. Teoretická část práce je tvořena celkem čtyřmi hlavními kapitolami, vnitřně strukturovanými do řady podkapitol. První kapitola je věnována základní charakteristice syndromu vyhoření, historii jeho výzkumu, jeho různým definicím, jednotlivým symptomům, ale uvádí také informace o diferenciální diagnostice syndromu vyhoření, příčinách jeho vzniku a probírá hlavní známé rizikové a protektivní faktory vyhoření. Druhá kapitola je věnována diagnostickým možnostem syndromu vyhoření a třetí probírá dosud popsané hlavní protipóly vyhoření. Čtvrtá kapitola je věnována specifickým nárokům kladeným na profesi vysokoškolského učitele. Výzkumnou část práce tvoří tři hlavní kapitoly. Nejrozsáhlejší je první z nich (a celkově pátá), v níž autorka probírá výzkumné cíle, design výzkumu, formuluje hypotézy a představuje použité výzkumné metody (Copenhagen Burnout Inventory, Life Engagement Test a Beckova sebesposuzovací škála depresivity). Pátá kapitola přináší též informace o výzkumném souboru a o výsledcích empirické části práce. Šestá kapitola je věnována diskusi a v sedmé kapitole jsou formulovány závěry práce. Text práce je doplněn soupisem použité literatury a přílohami, obsahujícími grafická znázornění distribuce výsledných hodnot použitých metod, korelaci subškál syndromu vyhoření a životní angažovanosti a soubor použitých metod v české a německé verzi.

Práce je sepsána přehledně, čtivě a srozumitelně, dobrou a kultivovanou češtinou a na vysoké úrovni odborného jazyka. Diplomandka v textu práce prokazuje, že je velmi dobře obeznámena se současným stavem poznání v oblasti výzkumu syndromu vyhoření. Vychází z rozsáhlého a relevantního literárního zázemí domácí i zahraniční provenience v přiměřené kombinaci periodických i neperiodických zdrojů. Poznatků z těchto zdrojů autorka aktivně využívá a přiměřeně kriticky je hodnotí. Výzkumná část práce představuje kvalitní

mezinárodní srovnávací studii, přinášející velmi cennou možnost srovnání výsledků výzkumu syndromu vyhoření u českého a německého souboru vysokoškolských učitelů. Hlavní ověřená odlišnost ve výsledcích obou souborů byla zjištěna v subškále vyhoření ve vztahu ke studentům. V diskusi autorka předkládá přiměřené možnosti vysvětlení zjištěných výsledků.

K práci mám následující připomínku:

Přes četné průběžné konzultace s diplomandkou vidím nyní s odstupem, že práci by prospělo podrobnější členění textu. Některé kapitoly, zvl. kapitola č. 5 jsou zbytečně rozsáhlé a zahrnují řadu podtémat, jež by mohla vytvořit vlastní kapitolu (kapitola č.5 zahrnuje formulaci výzkumných cílů, hypotéz, popis použitých metod, design výzkumu, popis výzkumného souboru a dokonce také výsledky a jejich statistické zpracování + shrnutí zjištěných výsledků).

Závěr:

Diplomová práce Barbory Černíkové splnila stanovené cíle. Oceňuji výběr obtížného a závažného tématu, zájem autorky a značné úsilí, které věnovala sběru dat se všemi organizačně-logistickými úkony, které bylo třeba v této souvislosti vykonat ve dvou kulturních prostředích s využitím studijního pobytu v Německu. Zjištěné výsledky jsou cenným příspěvkem pro další rozvoj našeho poznání podstaty syndromu vyhoření a porozumění jeho psychologickým, behaviorálním a sociálním souvislostem. Diplomová práce Barbory Černíkové splňuje, resp. překračuje požadavky kladené na FF UK v Praze na tento typ prací a proto ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení „výborně“.

